

दिनांक २१/०९/२०२० कोकण विभागातील वेटलँड संदर्भात पाणथळ तक्रार निवारण समितीच्या ३० व्या बैठकीची टिपणी
मा. विभागीय आयुक्तांच्या अध्यक्षतेखाली ऑनलाईन बैठक सायंकाळी ४:०० वाजता.

१. मागिल बैठकीचा आढावा.

अ.क्र	विषय	झालेली चर्चा व घेण्यात आलेला निर्णय	कार्यवाही करणारी यंत्रणा
*	पाणथळ क्षेत्राचे संरक्षण करण्याच्या दृष्टीने मा. अध्यक्षांनी प्राधान्याने सर्व सदस्यांना दिलेल्या सूचना	<ul style="list-style-type: none"> समितीच्या अध्यक्षांनी मा.सर्वोच्च न्यायालय व उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार पाणथळ जागा ही Wetland Atlast नुसार जी जागा पाणथळ आहे त्याचे संरक्षण करण्यासाठी पाणथळ क्षेत्र हे ज्या कोणाच्या ताब्यात आहे त्याचे संरक्षण करण्याची जबाबदारी त्या त्या जिल्हाधिकारी कार्यालयातील Planning Authority ची राहिल असे निर्देश मागील बैठकीत दिले होते. त्या अनुषंगाने समितीने प्रत्येक जिल्हयाच्या पाणथळ क्षेत्राबाबत यादी तयार करून National Wetland Atlast नुसार जी जागा पाणथळ आहे, त्यांचे संरक्षण करण्याचे निर्देश दिले. त्यानुसार जिल्हाधिकारी सर्व यांनी त्याच्या क्षेत्रात किती क्षेत्र पाणथळ आहेत तसेच एकूण क्षेत्र किती व त्याची सध्याची सध्यस्थिती काय आहे याबाबतची सविस्तर माहिती समितीपुढे सादर करण्याबाबत सांगितले. तसेच जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर यांच्या क्षेत्रात ४९ जागा पाणथळ क्षेत्रात असून सदर पाणथळ जागेचे संरक्षण करण्याची जबाबदारी ही जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर यांच्या Planning Authority ची राहिल असे अध्यक्षांनी सांगितले. तसेच उर्वरित ठाणे, पालघर, रायगड, रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग जिल्हयातील पाणथळ जागेची माहितील प्राधान्याने समितीपुढे सादर करण्याच्या सूचना समितीने दिल्या आहेत. 	संबंधीत सर्व जिल्हाधिकारी
*	नोडल अधिकाऱ्यांच्या उपस्थितीबाबत.	<ul style="list-style-type: none"> समितीच्या अध्यक्षांनी पाणथळ तक्रार निवारण समितीमध्ये प्रत्येक वेळी वेगवेगळे अधिकारी उपस्थित राहतात परिणामी तक्रारी निवारण होत नाही. त्या अनुषंगाने समितीने सर्व सदस्यांना या समितीबाबत गांभीर्यपूर्वक विचार करून योग्य नोडल अधिकारीच दरमहा होणाऱ्या बैठकीमध्ये उपस्थित राहतील याची दक्षता घेण्याच्या सूचना सदस्यांना दिल्या आहेत. 	सर्व जिल्हाधिकारी, सर्व महानगरपालिका, सिडको

१	<p>श्री. धिरज परब:- पालघर जिल्हयातील वसई तालुक्यात वरसावे पूल महामार्गापासून लोढा जैन मंदिर पर्यंतच्या परिसरात कांदळवन, पाणथळचा नाशकरून, सीआरझेड, इकोसेन्सेटिव्ह झोनमध्ये चाललेल्या प्रचंड भराव- बांधकामा प्रकरणी.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • मा. आयुक्त Environment Protection Act नुसार SDO तसेच MPCB च्या अधिकाऱ्यांना FIR आणि चार्जशिट दाखल करण्याच्या सुचना जिल्हाधिकारी, पालघर यांच्या प्रतिनिधींना दिल्या होत्या. • जिल्हाधिकारी पालघर यांच्या वतीने कोणीही प्रतिनीधी बैठकीत उपस्थित नसल्याने समितीने या बाबत कार्यवाही अद्याप प्रलंबित आहे. 	<p>तहसिलदार वसई (जिल्हाधिकारी पालघर)</p>
२	<p>श्री. धिरज परब: - भाईंदर पूर्व, जेसलपार्क येथे वसई खाडी किनारी कांदळवन, पाणथळ, सीआरझेड १ मध्ये मेरीटाईम बोर्ड ने जेट्टी, रॅम्प व पालिकेने रस्ता बांधकामे केले बाबत.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • या तक्रारी सदंर्भात MCZMA यांच्यामार्फत सदर जागेवर काम करण्याच्या परवानग्या घेण्यात आल्या आहेत परंतु या बाबत कोण्यात्याही प्रकारची कागदपत्रे समितीपुढे अद्याप सादर केलेली नाही. • तसेच MCZMA यांचे कोणीही प्रतिनिधींना बैठकीत उपस्थित नव्हेत, त्यामुळे समितीने MCZMA यांना पुढील बैठकीमध्ये प्राधान्याने उपस्थित राहण्याबाबत पत्राद्वारे कळविण्याच्या सूचना दिल्या. 	<p>तहसिलदार ठाणे (जिल्हाधिकारी ठाणे) आणि मिरा-भाईंदर महानगरपालिका आणि तहसिलदार ठाणे</p>
३	<p>श्री. धिरज परब: - जेसलपार्क खाडी पात्रात व किनारी कांदळवन, पाणथळ मध्ये महापालिके कडून बेकायदा नाले बांधून सांडपाणी सोडणे तसेच कचरा, निर्माल्य प्लॅस्टिक व अन्य साहित्य टाकून पर्यावरणाचा न्हास</p>	<ul style="list-style-type: none"> • तसेच समितीने मेरिटाईम बोर्ड यांच्या कडून याबाबत केलेल्या कामाबाबत अहवाल सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. • तहसिलदार ठाणे यांचे अहवालानुसार सदर जागेवर जेट्टीचे काम केलेले असून कांदळवनाचे नुकसान झालेबाबत प्रथमदर्शनी दिसून येत नाही. 	

४	<p>श्री. स्टॅलीन डी - दि.३१.०१.२०१९</p> <p>Please act to stop illegal destruction of wetlands In Wadala /nearby areas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • या तक्रारीबाबत वडाळा येथे नाला आहे ते पुर्ववत चालू करण्याबाबतच्या सूचना समितीच्या अध्यक्षांनी महानगरपालिकेच्या प्रतिनिधींना सांगितले होते. • याबाबत बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या प्रतिनिधींनी सदर ठिकाणी असलेले नागरीक सदर ठिकाणी असलेला नाला पाणी आत येऊ नये म्हणून बंद करतात असे सांगितले. • त्या अनुषंगाने समितीने BMC यांच्या प्रतिनिधींना सदर ठिकाणी पाण्याचे प्रवाह पुर्ववत करण्याच्या व आवश्यक असल्यास पोलीस यंत्रणेमार्फत सदर ठिकाणी पाण्याचा प्रवाह बंद होणार नाही याची दक्षता घेण्याबाबतच्या सूचना दिल्या आहेत. • सध्यास्थितीत सदर ठिकाणी पाण्याचे प्रवाहन पुर्ववत करण्यात आले आहे. • त्या अनुषंगाने सदरची तक्रार बंद करण्यास शिफारस करण्यात येत आहे. 	<p>जिल्हाधिकारी मुंबई शहर</p> <p>विभागीय वन अधिकारी मुंबई कांदळवन संधारण घटक</p>
५	<p>श्री. सुनिल अगरवाल व</p> <p>श्री. स्टॅलिन डी. २४.०३.२०१९</p> <p>Drying up of Panje Wetland in Uran & debris dumping in Bhenkhal</p> <p>The Nature Connect Foundation :- Save Panje wetland</p>	<ul style="list-style-type: none"> • पाणजे येथे कांदळवन असल्यामुळे सदर ठिकाणी असलेले कांदळवनाचे नुकसान होऊ नये यासाठी पाण्याचे प्रवाह खुले ठेवण्याच्या सूचना समितीने सिडको यांच्या प्रतिनिधींना दिल्या आहेत. • सदरची जागा ही २००४ साली रिलायन्स या संस्थेला हस्तांतरीत करण्यात आल्या आहेत असे सिडको यांच्या प्रतिनिधींनी सांगितले. • पाणजे वेटलॅन्ड हे क्षेत्र CRZ मध्ये येत असेल CRZ चे उल्लंघन झाल्यामुळे सदरची तक्रार जिल्हा स्तरीय CZMC मार्फत कार्यवाही करण्याचे निर्देश दिले तसेच सदरची तक्रार पर्यावरण विभागाकडे हस्तांतरीत करण्याच्या सूचना समितीने दिल्या. • सदर ठिकाणी पावसाच्या काळात फक्त सदर ठिकाणचे गेट बंद करण्याचे निर्देश दिले व इतर वेळी पुर्णपणे गेट खुले ठेवण्याचे निर्देश समितीने सिडको यांच्या प्रतिनिधींना दिल्या आहेत. • तसेच भेणखळचे ही जागा अद्याप Restoration झालेली नाही असे श्री. स्टॅलिन यांनी सांगितले. • त्या अनुषंगाने सदर जागेचे सिडको Planning Authority ने सदरची जागा Restore करण्याची जबाबदारी राहिल व सिडको यांनी पर्यावरण विभागाच्या मदतीने सदर जागेबाबत १५ दिवसात योग्य ती कार्यवाही करून Restore करून अहवाल सादर करावा असे समितीने निर्देश दिले आहेत. 	<p>जिल्हाधिकारी रायगड व सिडको</p> <p>अहवाल अप्राप्त</p>

६	<p>श्री. समिर सुभाष वर्तक आणि मॅकेन्झी डांबरे दि. २२/०२/२१९ भुईगाव येथील पाणथळ जागेवर तिवरांची कत्तल होऊन अतिक्रमणाबाबत शासनाच्या उदासीन धोरणाबाबत बेमुदत उपोषणाबाबत.</p>	<ul style="list-style-type: none"> सदरची जागा Restore करण्यासाठी SDO वसई जि. पालघर योग्य ती कार्यवाही करावी व वसई विरार महानगरपालिकेमार्फत सदर जागेचे Restoration करण्याच्या सूचना समितीच्या अध्यक्षानी दिल्या आहेत. 	<p>जिल्हाधिकारी पालघर वसई विरार महानगरपालिका अहवाल अप्राप्त</p>
७	<p>श्री.धिरज परब यांच्या तक्रारी संदर्भात. भाईदरच्या उत्तन येथील एस्सेलग्रुपने (पॅन इंडिया) कट कारस्थान करून कांदळवनाची प्रचंड तोड व बांध घालून पर्यावरणाचा ऱ्हास केल्या प्रकरणी.</p>	<ul style="list-style-type: none"> या तक्रारी बाबत समितीने तहसलदार, मुंबई उपनगर, पर्यावरण विभागाचे अधिकारी, वन विभागाचे अधिकारी यांनी श्री. हरीश पांडे यांच्या सोबत सदर जागेची पुन्हा स्थळ पाहणी करून त्याबाबत केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. बी.एम. सी, एम. एम आर.डी.चे अधिकारी आणि वन विभाग यांच्यामार्फत एकत्र स्थळ पाहणी करण्याच्या सूचना दिल्या. 	<p>जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर अहवाल अप्राप्त</p>
८	<p>श्री. फ्रान्सिस डिसोजा:- अध्यक्ष, हरीत नैसर्गिक वेभव बचाव अभियान, भुईगाव ता. वसई (मौजे भुईगांव सर्वे क्र. २२०)</p>	<ul style="list-style-type: none"> सदर जागेवरील Restoration ची कार्यवाही अद्याप प्रलंबित आहे. समितीने या तक्रारी बाबत तक्रारदारा सोबत पुन्हा स्थळ पाहणी करून योग्य ती कार्यवाही करून दि.१०.०२.२०२० पर्यंत अहवाल सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. या तक्रारीबाबत समितीने Restoration ची कार्यवाही करण्यासाठी १५ दिवसात अहवाल सादर करण्याच्या सूचना वसई विरार महानगरपालिकेला देण्याबाबत सांगितले. तसेच डेब्रिज काढण्यासाठी आवश्यक अंदाजपत्रक १५ दिवसात तयार करून आयुक्त, मिरा-भाईदर व वसई विरार महानगरपालिका यांना पाठविण्यात यावे व त्याच्या संरक्षणसाठी आवश्यक Fencing व सी.सी. टी.व्ही कॅमेरा लावण्याबाबत योग्य नियोजन करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. 	<p>जिल्हाधिकारी पालघर आयुक्त, वसई विरार महानगरपालिका</p>
९	<p>श्री. स्टॅलिन डी दि.२०.०१.२०२० Reclamation of Wetlands</p>	<ul style="list-style-type: none"> सदर ठिकाणची जागा ही खार जमीन आहे तिथे वेटलॅन्ड अॅटलास अनुसार पाणथळ क्षेत्र नाही. तसेच तेथे कांदळवन देखील आहे तसेच तेथील पाण्याचे प्रवाह देखील बंद करण्यात आलेले आहे. 	<p>जिल्हाधिकारी ठाणे व</p>

	left from Kharigaon toll plaza as one drives from Thane to Kalyan.	<ul style="list-style-type: none"> • तसेच सदर ठिकाणी भराव देखील करण्यात आला आहे. • वनक्षेत्रपाल भिवंडी यांचे अहवालानुसार खारीगाव पाईप लाईन रस्त्याच्या बाजूला बांधकामाचे डेब्रिज टाकून १० फूट पर्यंत भराव केला असून सदर ठिकाणी काही प्रमाणात कांदळवनाचा न्हास झाला आहे. 	ठाणे महानगरपालिका, पर्यावरण विभाग
१०	श्री. बी.एन. कुमार दि.22.01.2020 Dangerous burial of wetlands at Ghansoli, Navi Mumbai.	<ul style="list-style-type: none"> • या तक्रारीबाबत समितीने जिल्हाधिकारी ठाणे आणि सिडको यांच्या प्रतिनिधींना सदर ठिकाणी स्थळ पाहणी करून अहवाल सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. • तसेच सिडको यांना त्यांच्याकडे असलेले कांदळवन क्षेत्र हे वन विभागास प्राधान्याने हस्तांतरीत करण्यासाठी सिडको यांच्या व्यवस्थापकीय संचालक यांना पत्राद्वारे कळविण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. 	जिल्हाधिकारी ठाणे आणि सिडको
११	श्री. सुनिल अगरवाल दि.24.02.2020 Debris dumping in TS Chanakya Wetlands	<ul style="list-style-type: none"> • या तक्रारीबाबत समितीने SDO ठाणे आणि सिडको व संबंधीत पोलीस अधिकारी यांच्या सोबत एकत्र स्थळ पाहणी करून FIR दाखल करण्याच्या व केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल समितीपुढे सादर करण्याच्या सूचना दिल्या. 	जिल्हाधिकारी ठाणे आणि सिडको